

Innhold

Forord	9
Innledning	11
Kapittel 1	
Klassens psykososiale miljø	15
Psykososialt miljø	15
Psykososialt miljø og elever med ADHD og epilepsi	17
Psykisk helse	17
Psykisk helse og elever med ADHD og epilepsi	19
Forebyggende arbeid	19
Kilder til psykisk helse	21
Relasjoner	22
Dimensjoner av relasjonskompetanse	24
Tilpasset opplæring	26
Spesialundervisning	28
Universell utforming	30
Oppsummering	31
Kapittel 2	
Hjerne og atferd	33
Nevropedagogikk	33
Hjernens oppbygning	34
Storhjernen	35
Hjernestammen	38
Lillehjernen	38
Nervoceller	39
Hjernens funksjon	40
Kognisjon	40

Oppmerksomhet	42
Hukommelse	44
Eksekutive funksjoner	46
Persepsjon	49
Depresjon	50
Kognitiv støtte	52
Oppsummering	54

Kapittel 3

Eleven med epilepsi	57
Epilepsi og det psykososiale miljøet	57
Om epilepsi	58
Behandling	59
Ulike anfallsformer	61
Fokale anfall	61
Generaliserte anfall	62
Psykogene ikke-epileptiske anfall (PNES)	63
Anfallshåndtering	64
Prosedyreplaner	65
Epilepsi og kognisjon	66
Lærerfortellinger	68
Elevenes skolesituasjon	69
Anfallshåndtering	72
Forebygge anfall	72
Strategier for anfallshåndtering	73
Relatert til psykososialt miljø	77
Tilpasset opplæring	78
Oppsummering	80

Kapittel 4

Eleven med ADHD	85
Om ADHD	85
ADHD og hjernen	89
Medisinering	91
Familiefortellinger	92
Elevenes skolesituasjon	93
Å leve med ADHD	95
Relatert til psykososialt miljø	97
Tilpasset opplæring	101

Samarbeid med skolen	104
Elevenes råd til skolen	105
Oppsummering	106

Kapittel 5

Klasseledelse for et godt psykososialt miljø	109
Relasjonen til elevene	109
Selvbilde og selvaksept	111
Mentalisering	112
Proaktiv klasseledelse	114
Å være til stede i klasserommet	115
Å gi klare og tydelige beskjeder	116
Å skape gode rutiner	118
Å etablere regler	121
Å skape motivasjon gjennom positiv oppmerksomhet	125
Å håndtere utfordrende atferd	127
Å velge den minste reaksjonsform	127
Å bruke signaler	129
Å korrigere rettferdig og respektfullt	130
Oppsummering	131

Kapittel 6

Å legge til rette for mestring	133
Å gi tilpasset hjelp	133
Assistert læring	135
Individuelle mål og varierte arbeidsmåter	138
Selvregulert læring og læringsstrategier	140
Faser i selvregulert læring	141
Metakognitive og kognitive strategier	143
Hukommelsesstrategier	144
Utdypings- og organiseringsstrategier	145
Overvåkingsstrategier	147
Logg som hjelpemiddel til å strukturere læringsprosessene	148
Vurdering for læring	149
Praksiseksempel - vurdering for læring	151
Vurdering for sosial læring	153
Oppsummering	154

Kapittel 7	
Å utvikle et godt psykososialt klassefelleskap	157
Sosiale strukturer i klassen	157
Posisjonering og sosiale hierarkier	158
Sosiometri	160
Å motvirke uheldige sosiale strukturer	161
Sosial kompetanse	164
Læring av sosial kompetanse	166
Sosiale historier	168
Stopp-strategien	169
Sosiale problemløsningsstrategier	171
Læringsvenn-metoden	176
Oppsummering	180
Kapittel 8	
Skole og hjem sammen om elevers psykososiale miljø	183
Typer samarbeid	183
Hva skal det samarbeides om?	184
Støtte og hjelp til faglige oppgaver	185
Klassens regler og rutiner	186
Læring av sosiale ferdigheter	187
Klassefelleskapet	188
Sårbare foreldre	190
Å legge til rette for et godt samarbeid	192
En systemorientert tilnærming	192
Den utfordrende samtalen	194
Oppsummering	196
Referanseliste	199
Førstehjelp ved GTK-anfall	206
Førstehjelp ved fokale anfall	207
Stikkord	209